

◇ 1. Sügisises seenelaagris osalejad Naissaarel turistide sõidutamiseks mõeldud veoauto taustal

Sügisene seenelaager Naissaarel

Augustinumbris andsime ülevaate Eesti mükoloogiaühingu kevadisest seenelaagrist, ühtlasi kutsusime huvilisi osalema samalaadsel üritusel sügisel. Nüüd on ka sügisene seenelaager selja taga ja paras aeg võtta kokku Naissaarel tehtud vaatlused.

Jane Oja, Külli Kalamees-Pani, Leho Tedersoo

Eesti mükoloogiaühingu seenelaager peeti 20.–23. septembril Naissaarel, kuhu oli tulnud peaaegu kolmkümmend seenehuvilist (◇ 1). Laagris uuriti Naissaare lõunaotsa Kabelikari piirkonnas, põh-

jaosa luiteid ja luitemetsa ning saare idaosa sadama piirkonna rannamännikuid ja lehtpuumetsa, nn Taani Kuninga aeda.

Eri kasvukohatüüpides leiti kõige sagedamini kasekäsnakut, kuld-kukeseenikut ja liivtatikut.

Erinevalt seenevaesest kevadlaagist pandi sügisel üliõpilaste kaasabil kirja suisa 490 seenevaatlust, sh lihheniseerunud seente ehk samblike vaatlused. Tegu oli 230 seentaksoniga.

Eri kasvukohatüüpides leiti kõige sagedamini kasekäsnakut, kuld-kukeseenikut ja liivtatikut. Ühtlasi vaadeldi eri liiki kärbseseeni, riisikaid, puravikke, pilvikuid, liimikuid ning kitsemampleid, pruune sametpuravikke ja lambatatikuid. Näiteks kärbseseentest märgati sageli punast, panter-, kollakaspruuni, pruuni, roosat ja valget kärbseseent, puravikest kirjut puravikku ja kasepuravikku ning riisikatest kuuse-, männi-, kase- ja hallipiimast riisikat.

Pilvikutest leiti kõige sagedamini tuhmuvat, magedat ja veinpunast pilvikut, mida võib kupatamata süüa, ning mustjat pilvikut ja kasepilvikut, mis vajab kupatamist. Palju oli saarel ka harilikku ja lehter-kukeseent, suurt

sirmikut, männiliimikut ja pihkast liimikut, nuijalg-lehtrikku ning kannu-mütsikut.

Haruldasematest

◇ 2. Mükoloogid värv-hernesseene leidu vaatlemas: seent hoiab Eveli Otsing ning uudistavad Kai Ilves, Mari Pent ja Heidi Tamm. Paremal värv-hernesseene (*Pisolithus arhizus*) viljakeha. Tegu on, mükoriisat moodustava mittesöödava seenega

Foto: Karin Pail

◇ 3. Naissaarel kohatud kährikseen (*Sparassis crispa*) on Eestis looduskaitse all

Foto: Jane Oja

◇ 4. Mükoloogid kõndisid seeneretkel ka mööda Naissaare raudteed

seentest leidsid mükoloogid luidetelt värv-hernesseene (*Pisolithus arhizus*) (◇ 2) ning vanast männimetsast teise kaitsekategooriasse kuuluva kährikseene (*Sparassis crispa*, ◇ 3) ja kolmanda kaitsekategooria halli hundiseeniku (*Boletopsis grisea*).

Selgi korral on seenelaagrite leiu-nimekirjad kõigile huvilistele kättesaadavad PlutoF platvormi kodanikuteaduse (*citizen science*) töölaual, vt plutof.ut.ee.

Laagri raames oli võimalus osaleda Tartu ülikooli õppekursusel „Seenematk“. See on mõeldud TÜ bioloogia, ökoloogia ja geenitehno-

loogia bakalaureuseastme üliõpilastele ning korraldati sel aastal esimest korda. Teadmisi omandati TÜ mükoriisauuringute juhtteaduri Leho Tedersoo käe all. Tedersoo õpetas tundma mitut seeneliiki ning selgitas metsaseente tähtsust lagundajate, parasitide ja sümbiontidena. Ent peale loodusteaduslikuma poole õpiti kursusel ka seeni marineerima.

Üliõpilaste kaasabil võeti osa ka projektist FunLeaf, mille käigus koguti kaheksa taimeliigi lehti, et hilisemate molekulaarsete määrangute põhjal teha kindlaks leheseente elurikkuse mustrid. Eesti mükoloogiaühing tänab

keskkonnaametit loa eest käia kõigis Naissaare looduspargi sihtkaitsevööndites ning maateaduste ja ökoloogia doktorikooli, kes toetas kümne üliõpilase osalemist seenelaagris. Rohkem teavet seenelaagrite ja mükoloogiaühingu muu tegevuse kohta leiab veebilehelt www.mukoloogiauhing.ut.ee.

Detsembris peetakse ühingu aastakoosolek, kuhu on samuti oodatud kõik huvilised. ■

Jane Oja (1984), **Külli Kalamees-Pani** (1960) ja **Leho Tedersoo** (1980) on mükoloogid ja Eesti mükoloogiaühingu liikmed.